

FIȘA DISCIPLINEI

(licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Istorie și Geografie
Departamentul	Științe Umane și Social-Politice
Domeniul de studii	Istorie
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii	Istorie

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Paleografie și epigrafie româno-chirilică				
Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Olimpia Mitric				
Titularul activităților aplicative	Prof. univ. dr. Olimpia Mitric				
Anul de studiu	III	Semestrul	6	Tipul de evaluare	C
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				DS
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator/lucrări practice		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator/lucrări practice		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	20
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	15
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	20
II d) Tutoriat	
III Examinări	3
IV Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	16
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	75
Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului		• Necesitatea cunoașterii celorlalte științe auxiliare ale istoriei, ale altor științe, care ne ajută la descifrarea și interpretarea corectă a unui text: sigilografia, heraldica, codicologia, cronologia, genealogia, arhivistica, filologia.
Desfășurare aplicații	Seminar	•
	Laborator/lucrări practice	•
	Proiect	•

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Cp1. Regăsirea informației despre trecutul istoric. Cp2. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara acestora.
-------------------------	---

	<p>Cp3. Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.</p> <p>Cp4. Utilizarea la un nivel de bază a metodelor specifice unei științe auxiliare a istoriei (paleografie chirilică/slavă/latină, epigrafie).</p>
Competențe transversale	<p>Ct1. Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului.</p> <p>Ct3. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea originilor și evoluției scrierii chirilice românești, pe parcursul secolelor XVI-XIX; stăpânirea alfabetului chirilic în vederea formării deprinderilor de citire, descriere și transcriere a textelor românești scrise în acest alfabet. Cunoașterea particularităților scrierii cu caractere chirilice în diferite provincii românești; cunoașterea elementelor componente (cuvinte și sintagme) ale formularului diplomatic. • Cunoașterea modalităților de transcriere și editare a textelor vechi. Stăpânirea formulelor slavone ce intră în componența unui formular diplomatic.
-----------------------------------	---

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> • Originile, răspândirea și evoluția scrierii chirilice la români. Metodele de prescurtare în scrierea chirilică românească. 	2 4 4 2	Prelegerea, conversația, exemplificări.	Ca material didactic, se folosesc planșele din Laborator
<ul style="list-style-type: none"> • Semnele diacritice. Semnele de ortografie și punctuație; elementele materiale ale scrierii chirilice românești: materialele pe care s-a scris, ustensilele folosite, lichidele cu care s-a scris. 	2 2 4 4	Prelegerea, conversația, exemplificări.	Exemplificări pe planșele din Laborator.
<ul style="list-style-type: none"> • Transcrierea și editarea textelor vechi românești. 	4	Prelegerea, conversația	
Bibliografie			
<ul style="list-style-type: none"> • Ioan Bianu, N. Cartoian, <i>Album de paleografie românească (scrierea chirilică)</i>, ed. a III-a, București, 1940; Benonia Jităreanu, <i>Documente voievodale (sec. XV-XIX). Colecția Muzeului Bucovinei, Catalog – Album</i>, Suceava, 2012; • Ion Gheție, Alexandru Mareș, <i>Originile scrisului în limba română</i>, București, 1985; • Alexandru Mareș, <i>Filigranele hârtiei întrebuințate în Țările Române în secolul al XVI-lea</i>, București, 1987; • Olimpia Mitric, <i>Curs și Album de paleografie chirilică românească</i>, Suceava, 1998; • *** <i>România. Istorie în documente. Album</i>, București, 1992; • Veronica Vasilescu, dr. Aneta Boiangiu, <i>Scrierea chirilică românească. Album de paleografie</i>, București, 1982; • Emil Vârtosu, <i>Paleografia româno-chirilică</i>, București, 1968. 			
Bibliografie minimală			
<ul style="list-style-type: none"> • Ioan Bianu, N. Cartoian, <i>Album de paleografie românească (scrierea chirilică)</i>, ed. a III-a, București, 1940; • Olimpia Mitric, <i>Curs și Album de paleografie chirilică românească</i>, Suceava, 1998; • Emil Vârtosu, <i>Paleografia româno-chirilică</i>, București, 1968. 			

Aplicații (Seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> • Predarea alfabetului chirilic românesc: literele, valoarea numerică, denumirea, transcrierea în alfabet latin, observații privind pronunțarea. 	2	Prelegerea, conversația, explicații.	
<ul style="list-style-type: none"> • Exerciții de recunoaștere și citire a literelor în texte tipărite. Planșe cu reproduceri din Coresi, Dosoftei, Cazania lui Varlaam (Iași, 1643), Biblia (București, 1688); descifrarea, comentariul pe texte variate, ca tip de grafie și conținut (planșe cu pisanii, inscripții, hrsoave, cronografe, cronici, scrisori, zapise, condici, surete, izvoade de zestre, liste de cheltuieli, mărturii hotarnice, cărți de blestem, perilipsisuri) din punctul de vedere al formularului diplomatic, al slavonismelor folosite, al metodelor de 	4 4 4 4 4	Comentarii, discuții, exerciții de transcriere.	Toți studenții primesc planșe cu reproduceri după documente originale.

abreviere, al semnelor diacritice, de ortografie și punctuație; exerciții de copiere cu caractere chirilice.	4		
• Descifrarea unor texte scrise cu caractere chirilice mai dificile din punct de vedere grafic, urmate de exerciții de transcriere a unor pasaje cu caractere latine.	2	Comentarii, discuții, exerciții de transcriere.	Toți studenții primesc planșe cu reproduceri după documente originale.
Bibliografie			
Olimpia Mitric, <i>Curs și Album de paleografie chirilică românească</i> , Suceava, 1998; <ul style="list-style-type: none"> • *** <i>România. Istorie în documente. Album</i>, București, 1992; • Florea Oprea, <i>Abecedar de scriere chirilică românească</i>, București, 2019; • Veronica Vasilescu, dr. Aneta Boiangiu, <i>Scrierea chirilică românească. Album de paleografie</i>, București, 1982; • Emil Vârtosu, <i>Paleografia româno-chirilică</i>, București, 1968. 			
Bibliografie minimală			
<ul style="list-style-type: none"> • Olimpia Mitric, <i>Curs și Album de paleografie chirilică românească</i>, Suceava, 1998; • Florea Oprea, <i>Abecedar de scriere chirilică românească</i>, București, 2019; • Emil Vârtosu, <i>Paleografia româno-chirilică</i>, București, 1968. 			

9. **Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului**

• Identificarea și cunoașterea parțială a problemelor funcționării muzeelor, arhivelor și bibliotecilor și rolul jucat de acestea în societatea contemporană.
--

10. **Evaluare**

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Cunoașterea tuturor aspectelor teoretice privind vechiul scris românesc (originile, răspândirea și evoluția; alfabetul chirilic românesc; transcrierea și editarea textelor vechi).	Examinare orală	50 %
Seminar	Descifrarea și transcrierea (unor pasaje) din diferite documente, la prima vedere, comentariu grafic; cunoașterea slovo-cifrelor.	Examinare orală și transcriere, eventuale explicații referitoare la grafia și suportul documentului.	50 %
Laborator/lucrări practice			
Proiect			

10.1. Standard minim de performanță evaluare la curs

- **Creatorii primului alfabet chirilic slav; adoptarea alfabetului chirilic pentru scrierea textelor slavo-române; cele mai vechi texte scrise în limba română.**

10.2. Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă

- **Cunoașterea și caracterizarea alfabetului chirilic românesc; denumirea literelor și corespondența lor în alfabet latin; descifrarea (și transcrierea) câtorva cuvinte și sintagme dintr-un document, cuprinse în protocolul inițial și protocolul final.**

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
25. 09. 2023		

Data avizării	Semnătura responsabilului de program
29. 09. 2023	

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
29. 09. 2023	

Data aprobării în consiliul facultății	Semnătura decanului
29.09.2023	